

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész ivon.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik évfolyama IV-ik évnegyedére.

Előfizetési díj: okt.—decz. év-negyedre 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legczélszerűbben postai utalvánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, november 29.

Előbbi számban közölt elnöki megnyitóbeszéd után, következett dr. Soos Kálmánnak következő — egyletünk ugy szellemi működését, mint anyagi helyzetét pontosan feltüntető — titkári jelentés terjesztetett elő.

Tisztelt közgyűlés!

Egyletünknek a mai nappal befejezett 3-dik évi működéséről titkári jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

A szellemi működést illetőleg az részint az egylet kebelében, részint a hirlapi közlöny terén történt.

Az előbbinek jellemzésére szolgál, hogy a mult évről a jeleninek munkássága tárgyául maradt négy rendbeli határozati javaslat, illetve dolgozat, névszerint:

1. Az I-ső szakosztály határozati javaslata a birtok fogalma, tárgya és az ebből folyó következmények iránt, különös tekintettel a birtokháborításra és az elbirtoklásra.

2. Határozati javaslat örökjogot igénylők közt a perreutasítás rendjének és módjának a magyar törvénykezési rendtartás 587. §-szától eltérőleg leendő szabályozása tárgyában.

3. A királyi jegyzőkről és jegyzői díjakról szóló igazságügyminiszteri törvényjavaslatra s az e fölött a debreczeni ügyvédegylet által tett észrevételekre adandó vélemény.

4. A magyar tudomány-egyetemek jogi és államtudományi karainak, s a jogakadémiáknak rendezésére vonatkozó indítvány.

Továbbá a mult évi közgyűlésen az esküvel való bizonyítás és a vizsgálati fogság czélszerűbb elrendezése, illetőleg korlátozása érdekében bejelentett külön véleményeket is az idén, ugyancsak a nevezett közgyűlés határozatából, önálló indítványokként kellett volna letárgyalni.

Ezekhez járult a folyó évben Varga György agtárs által a párviadal büntényére vonatkozó-

lag beadott két rendbeli indítvány és a dr. Apáthy István által szerkesztett kereskedelmi törvénykönyvi javaslat, mely iránt a kereskedelmi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának felhívása folytán kellett volna egyletünknek bírálatot és véleményyt adni.

Kilencz féle irányban, s nagyobbára közérdekű és korszerű tárgyra vonatkozólag fejthetett volna tehát ki egyletünk csak a fennebbiekben is tevékenységet, valósággal pedig letárgyalt egyet, a kir. közjegyzők intézményéről szóló észrevételeket. A többi 8 tárgynak szabályszerű elintézéséhez, talán megint egynek kivételével, hozzá sem is fogott.

Az érintett vélemény hozatala végett tartott ez év folytán két szakosztályi (a törvénykezési osztályban) és ugyanannyi rendes ülés; ezeken kívül még csak egy rendes ülés volt a szakosztályok megalakítása végett; — az anyagi magánjogi, a büntetőjogi és az államtudományi szakosztályok ez évben ép oly kevésé adtak magukról életjelt, mint a vidéki szakosztályok, minők a székelyudvarhelyi és a csiksomlyói.

Azonban egyletünk idei kebelbeli működéséhez számítandó a közjegyzői intézmény fölötti véleményadáson kívül még az is, hogy az igazgató választmány január 15-iki üléséből fölterjesztést intézett a m. kir. igazságügyminiszter ur ő nagyméltóságához a kihágásos jogsérelmek bírói illetékessége iránt, s abban a mult évi közgyűlés e tárgy határozatát részletesen indokolva, annak fogamatba vételét kérelmezte továbbá egyletünknek talval közgyűlésileg hozott határozata értelmében ugyan csak az igazgató választmány idei január 22-diki üléséből kétrendbeli indokolt indítványt terjesztett be a május hóban Buda-Pesten tartott országos magyar jogász-gyűlésre, nevezetesen egyiket a büntény által károsult fél magánjogi igényeinek biztosítása iránt, másikat pedig a m. törv. rendtartás 587. §-ának megváltoztatása czéljából, hogy tudniillik az örökösödési eljárásban hozott perreutasító végzések ellenében is engedtség hely a perorvoslatoknak.

Utóbbit a magyar jogászgyűlés állandó bizottsága „azon okból, mert a jogászgyűlés elvileg a jelenleg érvényben levő perrendtartás foltozgatását ellenezvén, a szóbeliség és nyilvánosság elveire fektetett perrendtartás mellett nyilatkozott és annak előkészítését tűzte ki feladatául, — tárgyalhatónak nem találván,“ visszaszármaztatta. Az előbb irt indítvány pedig „miután a jogász-egylet, mint testület a jogász-gyűlés tagja nem lehet“ ugy, mint egyletünk elnökének és titkárának közös indítványa napirendre tűzetett ugyan, s egyletünk azt megbízott tagjai által a buda-pesti jogász-gyűlésen szóval is támogatni nem késett, de ottan elejtetett.

Egyletünk tevékenységi mérlegének állását kedvezőtlenebbé tenni segítette elő az is, hogy a sommás visszahelyezési perek bírói illetékessége iránt szintén az országos magyar jogász-gyűlésre

beterjesztendett 3-ik indítványt a kiküldött hármas bizottság mai napig sem látta el indokolással; továbbá, hogy a tavalyi közgyűlés által kiadni elhatározott évkönyv, mely a benne előforduló korszerű indítványok és azoknak minden oldalról részletes megvitatása következtében igen érdekes olvasmányt képezendett volna, a gyorsírási jegyzetek hiányossága miatt, s takarékosági szempontból el nem készülhetett, sőt utóbbi indokból a korábbi évek szokásától eltérőleg, ez évben a legutolsó közgyűlés jegyzőkönyve sem nyomtatott ki.

A mi most már az egylet szakközlönyének a „Székely Hirlap“-nak hasábjain kifejtetett szellemi munkásságot illeti, abban több tagtárs vett részt és a megjelent jogtudományi és törvénykezési cikkek közül nem egy van, mely belbecs-csel bír, s szélesebb körökben is figyelmet érdemel. Egyletünknek több tagja tehát ez irányban fejtett ki tevékenységet, hirlapi cikkek irásával kívánta az egylet szellemi érdekeinek előmozdítása iránti kötelmeit leróni.

Hogy egyletünk működésének a fennebbiekben lerajzolt képmása teljes legyen, még azon tényezőkről kell futólag megemlékeznem, melyek ez évi tevékenységünk korlátoltságát okozták. Nem is említve, hogy a hazánkban dúló járvány, általános pénzválság, silány termés, s más csapások által előidézett kedvetlenség és országos lehangoltság élénken érezteté lankasztó behatását a jogász-egyletek rendes működésére is, az alapos tanulmányozásban, vonzó hatásu egybejövetelekben, sikerdús tanácskozásban, s általában a rendszeres hivatásszerű működésben a legnagyobb mérvben gátolva valánk a miatt, hogy az egylet saját czéljaihoz képest berendezett, bármikor használható kényelmes helyiséggel egész e napokig nem bírtunk, ugyszintén, hogy az újabb jogtudományi szakműveket tartalmazó könyvtárral ez évben sem rendelkezünk; az utóbbi pár hónap alatt pedig, mikor is a megelőző év hasonlatára megfeszített erővel és kitartó szorgalommal kellett volna az eredménytelenül eltűnni engedett hónapok mulasztásait helyre pótolni, némelyeket a bezáráshoz közelítő bécsi közkiállítás meglátogatása vont el az egylet kebelében való közreműködéstől. S ha még e kedvezőtlen körülményekhez vesszük, hogy városunk tekintélyes létszámu, s több jeles képzettségű taggal bíró ügyvédi-kara indittatva érezte magát egyletünkéből kiválva külön ügyvédi-egyletet alakítani, s a mienkkel közös feladat megközelítését, önerején megkísérteni; a bírói karhoz tartozó, s épen legbehatóbb egyleti munkálkodásukról ismert, némely tagok pedig az igazságügyminiszter ur ő nagyméltóságának felhívása folytán a Hoffman Pál által szerkesztett általános polgári törvénykönyvi tervezetre, meg a bírói ügyvitel tárgyában kibocsátott igazságügyéri rendelet revisiójára vonatkozó véleményadással voltak hoszasb időn át elfoglalva, ha figyelembe vesszük továbbá, hogy a „Székely

Hírlap" Jogi rovatának fentartása is a jobb erők közül többeket igénybe vett; s ha végül egy pár más indokot is tekinteten kívül nem hagyunk ha nem is természetesnek, de legalább megfoghatónak tarthatjuk egyeletünk ez évi létfolyamának pangását, az idén elért szellemi vívmány csekélységét.

Most áttérek egyeletünk anyagi helyzetének vázlatos ismertetésére.

A múlt évről egyeletünk névsor-könyvébe be van vezetve 550 tag, a jelen év folytán pedig felvétellett 36, mit ha együvé számítunk, 586 taggal bírnánk, de ha levonjuk a tudomásunkra jutott haláleseteket — miknek száma 3 év alatt 26-ra megy, — kiderül, hogy egyeletünk jelenleg 560 tagot számlál. E tekintélyes létszámból alapító tag van száz forint befizetéssel 7, helybeli és a közvetlen környékben lakó 29, a többiek részvényes, illetőleg vidéki tagok; az utóbbiaknak száma tehát 431-re rug. Legtöbb vidéki taggal dicsekszenek Alsó-Fehér- (69), Hunyad- (48) és Tordamegyék (46) taggal, azután következnek: Háromszék (38), Fogarasvidék (33), Dobokamegye Szamosujvárral (28), B.-Szolnokmegye (25), Udvarhely (25) és Csíkszék (24), Naszódvidék (14), Kolozsvár (12), Küküllőmegye (10 taggal) s így tovább.

Pénzügyi helyzetünket illetőleg, a mint a szám vizsgáló bizottságnak később napirendre kerülő jelentéséből bővebben is kitünendik, ez év folytán (azaz 1872. nov. 26-ától fogva 1873. nov. 12-ig) bevétellett 3741 frt 51 kr, kiadott el- lenben 2468 frt 87 kr, és így van jelenleg 1272 frt 64 kr pénztári készletünk, még pedig 600 frt értékpapirban, a többi azaz 672 frt 64 k készpénzben, de ezen összegekből 700 frtnak mint alapítványtőkének csupán kamatai állanak oly feltétlen szabad rendelkezésre, hogy azokból a folyó szükségletek fedeztetetnének.

Van azonban a tagsági díjak hátralékából követelésünk: 1871-ről 400 forint, 1872-ről 925, végül a most lefolyt évről 1550 forint és így összesen 2875 forint. Mi még mindig igen nevezetes pénzösszeg, jóllehet az ig. választmány, de főleg egyeletünk lankadatlan buzgalma elnöke és pénztárnoka részéről a beperesítésen kívül, minden más tisztességes út és mód több versen meg volt kísértve a hátraléktartozások behajtására nézve, s csakis e kitartó erélynek köszönhető, hogy 8325 frt tagságdíj követeléséből a 3 év alatt valósággal befizetett 5450 frt, tehát csaknem $\frac{2}{3}$ rész, s ily eljárás mellett a künlevő összeg nagyobb része megkapásához is jogos reményt táplálhatunk.

Kiváló fontossággal bír egyeletünk pénzügyi viszonyai tekintetéből is, annak közlönye a „Székely Hírlap“, melynek fenntartása a folyó közigazgatási év végéig legalább 2200, érthetőleg 2400 frtba kerülend és így mintegy 700—1000 frttal többbe, mint tavaly került. Ezen összegből 900 frt a kiadási költségek fedezésére, a többi pedig a lap szellemi részének fenntartására fordítatik. E szerint a „Székely Hírlap“ mostani berendezésére és szerkesztési módjára mellett egyeletünk részéről temérdek gondoskodást és költséget igényelt, jóllehet a lap kiadással járó nyereségi- és veszteségi kockázatot, az említett 900 frtnyi javadalmazás, a hirdetésekkel származó bevétel és a nem egyleti tagok 6 frtnyi évi előfizetési díjaiból 4—4 forint részletnek átengedése folytán, egészen a helyi Wittich-féle könyvkereskedés, mint vállalkozó kiadó vállalta magára, s a jelen év folytán mutatkozó nem csekély üzleti veszteség is tehát a vele kötött szerződésünk értelmében csupán azt terheli. Másfelől ezen közlönynek fen-

tartásából hasznunk is volt annyiban, hogy a jogi-rész kiállítására több tagot a jogtudomány művelésére jogi tanulmány szerzésére ösztönzött, továbbá hogy az egylet összes tagjai közt a kellő szellemi kapcsolatot fenntartotta, mert ez év folytán a „Székely Hírlap“ minden egyleti tagnak az évi 5 forint részvénydíj fejében, külön előfizetés igénylése nélkül megküldetett. Egyébiránt a nem egyleti tag előfizetők száma tavaly előtt 92 és 113 közt, tavaly 67 és 113 közt ingadozott, a folyó évben pedig 40—53 közt váltakozék, úgy hogy évnegyedenként csak $46\frac{1}{2}$ előfizetőnek örvendett közlönyünk ez évfolyamban. Ha tehát az egyleti tagoknak járó 514 példányhoz azért nem több, — mert némely tagok nem fogadták el azt — az előfizetés útján megkezdett 48, meg a csere- és tiszteletpéldányokat, minek száma 22-re megy, hozzászámítjuk jelenleg a „Székely Hírlap“ 584 példányban küldetik szét. A közlött számviszonyokból vonható tanulság további fejtegetést nem szükségel.

Örömmel jegyzem meg, hogy a folyó november hó 1-étől fogva, a helyi érdemes kaszinó-egylet termeivel összefüggésben álló igen alkalmas szállása is van egyeletünknek, melyért évi 250 ftt bérösszeget fizet, s így már a rendszeres és kényelmes működést gátló egyik igen nevezetes akadály elenyészett. De szállásunknak megfelelő bebutorozása és felszerelése még csak a közeljövő feladatát képezi. Fölötte sajnos azonban, hogy egy kis modern szakkönyvtárt egyeletünk még mindig teljesen nélkülözni kénytelen, mert a jelenleg rendelkezésünkre álló irodalmi készülék a mi sajtóságos céljainkhoz képest, igénytelen nézetem szerint, szóba is alig jöhet. Ugyanezt mondhatom az egyleti feladatunk sikeres megoldhatása céljából elannyira szükségelt bel- és külföldi szakirodalmi folyóiratokra vonatkozólag, minthogy egyeletünk számára jelenleg csupán a Buda-Pesten megjelenő 3 magyar jogtudományi és törvénykezési lap t. i. „Themis“, „Jogtudományi Közöny“ és „Törvényszéki csarnok“ jár.

Egyeletünk administratív ügyeinek elintézését illetőleg megkívánom még említeni, hogy az arra hivatott igazgató választmány ez év folytán tartott 13 ülésben egyeletünk mindennemű érdekeit egész buzgósággal érvényre juttatni iparkodott, úgy hogy nem csupán az egylet kormányzásáról, s anyagi helyzetének javításáról folyton gondoskodni meg nem szűnt, de sőt jelentésemnek első részében körvonalozott ez évi szellemi tevékenységünk is nagyobb mérvben az ig. választmány és mélyen tisztelt elnökünk érdemét képezi.

Ezek valának, miket a maros-vásárhelyi jogász-egylet jelenlegi anyagi helyzetének vázlatos megismertetése céljából felhozni szükségesnek tartottam, meggyőződés, hogy a mai közgyűléssel egyeletünk 3 éves alakulási időköre (cyclusa) kitelvé, s az újabb alakulás ez alkalommal tanácskozásunknak egyik kiváló fontosságu tárgyát képezvén, nem lesz vala érdektelen egyeletünknek egész 3 évi életfolyamára és működésére összes eredményére néhány jellemző vonásban visszapillantani, minthogy azonban ez kiszabott feladat körömet túlhaladná, bár sajnálattal, melőzőm azt.

Végül tisztelt közgyűlés nem tehetem, hogy mélyen érzett halás köszönetemnek legőszintébb kifejezést ne adjak azon nagybecsű bizalomért, melynélfogva csekély személyemet ezen fontos állomásra már két ízben megválasztani méltóztattak, azon szíves elnézésért, melyet számos gyengeségeimmel szemben tanusítani és azon megtisztelő figyelemért, melylyel jelen igénytelen előterjesztésem megajándékozni kegyeskedtek; melyekért is mindön ismételt halás köszönetemet nyilvánítanám,

engedjék meg teljes tisztelettel e helyütt is, esedeznem avégett, hogy a terhes köteleességekkel, sok törődéssel és nagy erkölcsi felelősséggel járó titkári hivatalból engem mostan fölmentve, azzal jövőre mást megtisztelni méltóztassanak.

— **Országgyűlés.** A nov. 24-ikén tartott ülés rövid 15 percznyi időt vett igénybe. Ha nehéz mozgásu törvényhozásunk, hosszú idő alatt is, még eddig rendesen mindig keveset végzett: úgy előre tudhatjuk, hogy ez ülés sem sok dolgot igazíthatott, már csak az idő rövidsége miatt is. A kérvénybenyújtók között ott volt Csiki Sándor, ki itt, ép oly bizonyossággal meg szokott jelenni, mint a „Borsszem Jankóban.“ Az emelvénnyel Széll Kálmán volt látható a központi bizottság véleményét nyújtván be, az új kölcsönre vonatkozólag. Rövid ellenzés mellett történt megjegyzések után, a tárgyalás idejéül, a jobboldal s a balközép egy része következő napot tűzte ki.

25-ikén tehát a kölcsön tárgyalása vette kezdetét, Legelőbb Horn Ede szólott hosszasan, mint mindig. Bizonyítgatta, hogy a kölcsön igen drága. Szónoklata kevés hatást idézett elő, minek oka érve gyengeségén kívül, a szónok jóformán furcsa fizikumában, s nyelve, valamint kiejtése teljesen nevetséges voltában keresendő. Utánna Kerkápoly emelkedett fel, s nagy hatásu beszédében összetörte a kölcsönt ellenzők minden érveit. Mint a „Ref“ megjegyzi: „Horn bonczolt, Kerkápoly roncsolt.“ Ezután a ház egy főrendi izenetet fogadván el, általános várakozás közepete Sennyey szólalt meg. A jövődől állapotok orvoslása reményében elfogadja a kölcsönjavaslatot. Azok orvoslására mondott is néhányírázist, részletezését azonban a részletes tárgyalásra tartotta fenn. Mondta azt is, hogy szívesen elfogadja a konzervativizmus jelzőül a takarékoságot, mit ha teszen, reméli, hogy megnyeri az ország többségét, ezt zajos ellentmondás követte. Utánna ez ülésen, még Simonyi beszélt, minden tekintetben érdekes ellentételül az előbbinek. Amaz szikár, magas parancsoló tekintettel; emez egy megtört alak; amaannak hangja éles, mint a nyíl sivitása, s erős, mely képes tulkiáltani a legnagyobb zugást; ezé elhal a legkisebb lármában is. Egyeneségeik külső megjelenésénél, érveik még tán inkább ellenlábások. Amaz megengedi, hogy céljai talán parlantáris uton is megvalósíthatók; emez megvallja, hogy az eszközökben nem válogatós. Szóval, amaz konzervatív; ez demagogus, mindamellett, mindkettőt meghallgatják.

Nagyméltóságu m. kir. közoktatás- és vallásügyi miniszter ur, kegyelmes uram!

(Folytatás.)

Csak a fennebbi tények eléggé bizonyítják, hogy a törösvári várhoz tartozott nemzetfeleink soha urbérések, soha jobbágyok nem voltak, hanem a vár- és szőlőrkatonai szolgálatot, mint minden székelyek, szélesebb értelemben minden más magyar nemes földbirtokosok teljesítették. Addig, míg erőteljes nemzeti fejedelmek és királyaink voltak, míg a kormányok érdeke volt a magyar nemzet minden rétegét élet- és tettekés állapotban fenntartani, fekvő saját és községi birtokuk felett szabadon és korlátlanul rendelkeztek, községi jövedelmeket, malmaikat, korcsomáikat épen úgy, mint minden szabad szász községek és nemesek szabadon kezelték, birták és önhaszonra fordították, a mit bizonyítanak utóbbiakra nézve czáfolatom 86. lapján felhozott és a kir. főkörmányszék levéltárában 1787-beli 5336. száma alatt feltalálható II-ik Ulászló király által 1490-ben, II-ik János által pedig 1568-ban megerősített a tatragi község tulajdon malmát tanusító Báthori István erdélyi vajda által 1484-ben a helyszínen személyesen eszközölt reambulatio után kiadott vajdai ítélete, és melőzve a többieket, Hosszufalura nézve a kir. főkörmányszék levéltárában 1758-beli 1452. stb. számok alatt előjövő s megsemmisíthetetlen okmányok; de 1770. évvel beállott criticus évszakok és a Bruckentalok alatt gyakorolt, sok részben szabálytalan szász nemzeti fölány, elaltatta a magyar nemzetbeli kormányférfiak nemzettársaik minden része iránt tartozó, habár törvény alapján bátran is védhető nemzeti kötelmeiket, s alig ha nem kölcsönbe elnézék, hogy Brassó város közönsége hivatalnokai elébb, habár kiméletesen és apránként is tevő a földesuri jogok némely czimeit, később jogot adó kitételeit nemzetfeleinkre alkalmazza; s eszközölje, hogy a századokon keresztül naponta szerencsétlen nemzetfeleink által minden felsőbb hatóságokhoz beadott fájdalmas pa-

naszaik sikertelen egymásra halmozása, sokszor törvények ellenére félremagyarázásuk; és mindenkben 1871. őszéig czélt nem ért, csak elodábozott, de a birtok- és jogfogalásokat elnézett rendelkezések mellett, nemzetfeleink a Brassó vidéki, ma már lélekszámban 20000-ret meghaladó magyarság szinte egészen elesüggedett, s azon kevés rugékonyság és tettkéesség, mely ma még benne létezik, s a magyar névre érdemessé teszi, megint csak az isteni gondviselés befolyásának, s alig egy pár köztök, mint lelkes és néptanító élő észben és testben munkaképes komoly jellemű lelkes, tanító, községi jegyző és falusbírónak tulajdonítható; a kik elég bátor és eszélyes hazafiak és népbarátok, azon érdeke, hogy nemzetünknek e drága kincsét s kipótolhatlan őreit e helyeken, az elesüggedésből éber életre riasszák s a nemzeti kormány és törvényhozás iránti igaz és hofias ragaszkodást, a nemzetiségünkhez való hűséget és elvégre a jogos sérelmek orvoslása biztos reményében, az elnyomók szándékainak eszközül nem szolgáló érzelemben és kötelmek közt megtartsák.

Az 1651-beli Rákóczy-féle szerződésnek legutó a szerződési pontokon kívül inkább csak formálításból tett záradékában ott van ugyan a fejedelmi jog adományozása is, erdélyi hivatos szokás volt, ezerével lehet az ilyen kitételekkel felpiperézett adományleveleket kapni, de soha egy is valamint e mostani, törvényesen nem foganasittattak, a penész és az idő elemésztette, s Brassó városa közönsége csak volt képes minden törvényes eljárás mellőzésével, e szabad vár községek és szabad lakosaik szántóit, réteit, legelőiket, malmait és koresoma jogait stb., úgy elfoglalni, hogy a nevezett községekben és városban ma már mintegy 25,000-et meghaladó népesség 6038 független, önálló családdal alig bir 4261 hold havasi szántót. a melyből egy családra alig ha több esik 1112¹/₂ □ öl-nél. Bár az előzmények szerint Brassó város közönsége, hivatalnokai szereti hinni, hogy e nép jobbágy, hogy miután 1777. előtt s részint után, az oroszánrészt ki is vették, a nép élelmiforrás nélkül maradt, — miután a királyi udvar és főkörmányszék 1777-ben január 28-án 1780-ban április 5-én minden foglalásokat betiltottak, sőt a foglalásoknak szükség szerinti visszaadásukat elrendelik, — tehát bizony nem urbéressek a panaszlók, — urbéresket faraghatnék is belőlük, s a megkezdett birtokszabályozási perekkel elveszik azon erdők nagyobb részét is a melyekről maga a királyi udvar 1784-ben 9955. és maga a városi tanács 1817-ben 1769. főkörmányszéki számok alatt, soha többé el nem tagadhatólag kimondák: hogy ezen erdők egyedüli élelemforrásai és fenntartó alapjai e népnek.

(Folyt köv.)

Nagy-szebeni levelek.

IV.

(Egy érdekes büneset.)

N.-Szeben, 1873. november 20-án.

Ott hagytuk el, hogy a büns büntetésétől félelmeben az örültet kezdte jászani, és valóban kitérő feleletei, nyugtalan magaviselete a laikus előtt tén el is hitette volna. De törvényszéki orvos Dr. Moëfferdt az örültek házába azon utasítással küldte le, hogy mint vizsgálati fogolyra a legnagyobb figyelemmel legyenek és igyekezzenek kismerni, ha örült-e, és ha igen, mily neme az örültségnek az, mely rajta mutatkozik. Most a november 15-iki végtárgyaláson felolvastatott a hat havi észlelet. Meg kell itt jegyeznem, hogy a védő ügyvéd az orvosok vélemények nagy fontosságot tulajdonítva, akétszakértő egyikét e vélemény felolvasásakor el akarta távolítani, mit Fekete Gábor alügyész a törvény értelmében ellenzett, hiszen épen e vélemény meghallgatása után mondhat ítéletet a másik szakértő is, egybevetve az ő észleleteivel; azt azonban a védő kérésre a törvényszék elrendelte, hogy a mai végtárgyalás alkalmával tett észleleteiket egyenként, a másik jelen nem léteben mondják el. Az örültek házában hat hó alatti észleleteit Dr. Szabó igazgató előadja; ezek szerint Geraszim Davidu már belépésekor sem volt örült, legfennebb megindultnak mondható, a mennyiben ütere százat vert, azonban jól aludott; nap-pal a személyzettel helyesen beszélt, de ha az orvosokat látta, azonnal kezdte tettetni magát, hogy visiokat lát, apja, megjelent stb.; az ablakot betörte, de nagy vigyázattal hogy magát meg ne sértse és nem is az előtte levő alsó ablakokat, hanem a felsőket; ha azt mondták neki, hogy a törvényszéktől megszabadult, és ha itt kigyógyul haza eresztik, rögtön helyesen beszél; ha a törvényszékhez akarták vinni, azonnal visiokat látott és ablakot — perze felsőt, hogy ne sértse meg magát — tört. A végtárgyaláson is tette magát, meglehetősen következtettség-

gel és most egyszer beismerte tettét, majd újra tagadta azt mondta, hogy nem lát, ha mutatták atyját jobbról ő balra nézett, de végre mégis megmondta, hogy ki az; így megismerte az orvosokat, nejét, tanukat stb. Feltűnt hogy az esettől eltérő beszédekben tökéletesen jól beszél, és vallomása közben szegény atyját alig lehetett tartóztatni, hogy mindenre rá ne mondja hazudik, ilyenkor vádlott atyjához fordulva, azt elcsitítani igyekezett, s midőn az öreg felemlíté, hogy a háládatlant, mint gyámoli, tót menté meg a katonaságtól és az oly gonosz volt; hogy szemeit vájta ki és éltétől akarja megfosztani vádlott. „Mért nem hagytál ott...? jobb lett volna, ha ott hagyol úgy nem történt volna mindez.

Az orvosok, mint szakértők — védő kívánságára az újabb észleletekről külön hallgattattak ki. Dr. Szabó az örültek házában igazgatója, a vádlott magaviseletét az intézetben tanusítottal megegyezőnek tartja, és hogy ennyi logikával tetteti magát, iskolai neveléséből magyarázza ki. Ezután kihallgattatik Dr. Moëfferdt törvényszéki orvos, ki egy gyönyörű tudományos beszédben az örültség minden nemét laikusok által is érthetően elmondja, egyenként mindeniknél feltéve a kérdést: „Van-e ez esetre a legkissebb jel is?” „Nincs” és itt az indokok hosszú sorát mondja el; végre is oda nyilatkozik, hogy nyugodt lelkiismerettel kimondhatja, miszerint vádlott csak tettei magát és a bűn elkövetésekor, valamint most is beszámítható állapotban van.

Királyi alügyész Fekete Gábor szintén egy szépen nagy szakavatottsággal és logikával előadott védőbeszédben bizonyítja, hogy az orvosok megegyező véleménye mellett még milyen sok körülmény bizonyít a mellett, hogy vádlott a tett elkövetésekor és most is beszámítható állapotban van; de meg a vizsgálat rendjén azt is bevallotta, hogy ő — állítása szerint — mások tanácsára erre előre el volt készülve, és csak alkalomra várt, hogy apja szemeit kivágja. Ha csak meg akarta volna verni, otthon is megtehetné volna, mint megtette az előtt is, de legrosszabb gunyját felvévén, a gonosz szándék stb. mind arra mutatnak, hogy ölési szándéka volt, és hogy egyenesen nem ölte meg, az még súlyosbítja tettét, mert kinoszni akarva és vérrel elborítva látván, halottnak vagy legalább olyannak hitte, a ki nem foghat ellene tanuskodni: az lsten másképp akarta, a véletlen megmenté az öreget, hogy a törvényszékhez jöve ellene tanuskodva, lélekfordulási által annál méltóbban bűnhődjék a gaz fiu! A kir. alügyész sok súlyosbító és semmi könnyebbítő körülményt nem látván, gyilkossági kísérletért életfogytiglani súlyos börtönre kéri vádlottat ítéltetni.

Védő ügyvéd Dr. Sentz szintén szép védőbeszédben igyekezett kegyenczet védeni, és az örültség oly fokairól félig beszámíthatást akarva emlékezett, melyek az orvosok szerint vagy nincsenek, vagy az esettel homlokegyenest ellenkezők; védekezésében következetlenségbe is esett, midőn először az orvosok véleményére, sőt elkülönítve kihallgatására fölöttébb nagy súlyt kívánt fektetni az alanyi álladékat ez alapítván, és döntvén el; most pedig az egyező véleményből látva, hogy az eltérésekbe nem köthet belé, azt mondá, hogy hiszen az orvosi tudomány még nagyon kevésre haladt, nagyon fiatal még (erre egyik orvos megjegyzi, hogy tán a legrégibb tudomány) és így ő kétségre vonja véleményök hitelességét és vádlottat alanyi tényálladé hiányában fölmentetni — kéri. — ha ez azonban nem történne, a gyilkossági szándék alól, mert abban, hogy fenyegetődött, nem látja még a szándékat bizonyítva, és csak testi súlyos sértésért kéri elítéltetni.

A törvényszék visszavonult, vádlottat gyilkossági kísérletben bűnsnek és beszámítható állapotban lévőnek, nyilatkoztatván, Geraszim Davidut husz évi, hetenkint egy böjtöl súlyosbított nehéz börtönre ítélte el. Vádlott ügyvédével értekezvén felebezett, és kimenet a hajdunak mondá, hogy a husz évet, még elengedhetik... Én alig hiszem.

Igy ért véget a reánk jogászokra nézve, kettős fontossággal bír hajmeresztő büneset, melyet minthogy az érdekesebb végtárgyalásokra a közönség a sajtó által nem figyelmeztetik, pedig így kellene és a jegyző urak a helyi lapokat tudósíthatnák arról, kevesen halgattuk végig.

Sándor Kálmán.

Mi hir külföldön?

— Franciaországban is miniszterválság volt, melynek hordereje alig lesz kisebb, mint a miénknek. Egy ki- egy belépett. Ez tehát nem nagy változás. Nagy az, hogy Broglia herczeg, ki eddig a külügyeket vezette, a belügyi tárczát vette által. A monarchisták, a nem is távol kilátásban levő bonyodalmokkal szemben, jónak látták, a kormány győplőt, Broglie semmi kiméletet nem ismerő kezeire bízni.

— A „Virginus” ügy által felfvert zaj lassanként csendesülni látszik. Amerikában eléinte oly nagy volt a tűz: hogy a tengeri hatóságok parancsot kaptak, 20 nagy hajó fölszerelésére. Az amerikai közvélemény hitte, hogy eljött az idő Cuba bekebelezését illetőleg; a lelkesedést tehát számítás idézte elő, s nem sértett nemzeti büszkeség. Amerika fenyegetését némileg indokolta ugyanazon tény, hogy a Virginus ostromzártörést nem követhetett el, minthogy az nem is létezett; ezzel szemben bizonyos, hogy a hajó sokáig a lázadók szolgálatában állott, s azt a spanyolok több ízben történt megtámadásai elől, mindannyiszor csak az amerikai hajók mentették meg. — Végül, midőn a hajó kézre került, s a felkelők vezérének testvére is rajta volt: igen érthető, ha a st.-jagói haditörvényszék szigoruan járt el. Különben az egész ügyben választott bíróság fog ítélni, melynek ítélete, úgy hisszük, elejét veszi minden komolyabb összeütközésnek.

Mi hir városunkban?

— A király ő felsége 25 évi uralkodása évfordulásának megünneplésére, december 2-ra előkészületek folynak, hogy e nevezetes napot székely fővárosunk, a székely nemzethez minden tekintetben méltólag, megünneplhesse.

— Sz.-Rögen kir. város e hó 24-iki közgyűlésében elhatározta, hogy király ő felsége 25 éves dicső uralkodásának alkalmából legmélyebb hódolatát és hűségstíljes szerencsekívánatát fogja nyilvánítani, s e nyilvánítanak a legmagasabb trónhoz való juttatására városi főispán ő méltóságát kérte fel.

— A helyi leány-árvaház javára ma este tartandó tánczvigalomhoz minden tekintetben a legszebb reményeki fűződnek.

— Séta-hangversenyt fog rendezni a jótékony nőegylet a jövő hó elején a Knöpfler-ház termeiben. A hangverseny hasonlítani fog a pár évvel ezelőtt gyakrabban tartott renuiokhoz, az itt levő katona-zenekar fogja mulattatni közönségünket kellemes zenéjével, s egyszersmind gondoskodva leend arról is, hogy sem izletes étkekben, sem apróbb társasmulatságokban ne szenvedjünk hiányt. A kik ismerik az ilyen mű mulatságokat, bizonyára nem mulasztandják el e kínálkozó alkalmat felhasználni, a kik pedig nem ismerik, azoknak ajánljuk, hogy a biztos jól mulatás reményében áldozzanak a jótékony célra.

Dürüczkölő.

A mi szövetséges társunk, Ausztria, érzi az europa-pénzszükség nyomását; neki is kölcsönről kellett gondoskodnia. Az alsó házban, vasárnap — borzasztó — meg is kezdették az általános vitát, a 80 millios kölcsön fölött, mely 9 órán keresztül tartva éjjeli 12 óraker szerezésen végett ért; ugy, hogy hétfőn, már a részletes tárgyaláshoz kezdettek. Valjon Patai bácsi erre is hire debreczeni programját mondotta el: „hogy hunczfut német?”

* * *

Mint a lapok írják: a „Szász egyetem” ülései alkalmából, hol a királyföld „alkotmány” tervjavaslatának kidolgozása indítványoztatott, a „Gazetta Trans.” felszólítja a román, s különösen a királyföldi román értelmiséget névszerint Tincu, Orbanisiu, Hanca, Bologna, Macellariu, Raci stb. urakat, hogy ők is dolgozzanak ki egy „alkotmánytervet,” mely mindenütt, hol csak románok laknak, törvénynyé emeltessék. Azt is írják a lapok: hogy érdekes kollégánk nem tréfálkozik. Mi ezt teljességgel nem hisszük még ha ő maga mondja is. Ha valami tette képen még is el kellene ismernünk, hogy csak ugyan komolyan beszél: akkor valami oly betegséget volnánk kénytelenek feltenni, mit a juhászok „kergének” neveznek.

Nyiltér. *)

Felelet és hivatalos helyreigazítás.

A „Székely Hírlap” f. é. 88-ik számának „nyiltérén” egy interpellatio intéztetett unitárius püspök s kir. tanácsos által. Kriza János urhoz, vadadi birtokos Simó Benedek által, valószínűleg Nagy Sándor ex pap fogalmazásából.

A tisztelt főpásztor ur szelid jelleme, szerénysége, atyáskodó kormányzása és igazságszeretete nem szorult bárkinek is védelmére, s alólirottak is nem ez okon, mint sokkal inkább azért kívánunk szót emelni, hogy e tekintetben is a méltatlan piszkolódással netalán tévutra vezethető közvélemény, tájékozva és megigazítva maradjon.

Annóra szükében vagyunk unitáriusokul mind a jövődel mes eclésiáknak, mind a papságra-, s tanítóságra vállalkozó ifjaknak, hogy jól felfogott érdekünk ellen cselekednénk

*) Az ezen rovat alatt közlöttékért csak a sajtó hatóság előtt vállalunk felelősséget.

mind annyiszor, valahányszor egyetlen hasznavehető emberünket is e pályáról visszariasztanánk, akár innen eltasztanánk. Nálunk nagyon ritkán, akkor is az apadást, a tisztulást és beilleszthetetlen kórányag kidobásának szűk sege szülemli.

Ez eset igazolta magát Nagy Sándor vada volt papnál mire az interpelláló vonatkozik, és a kiből válhatott volna talán „aranyhídon” átsegített, vidéki őrmester, pandur, csendőr, gazdatiszt, vagy akár tábornok, de a szelid Jézus tanításra kiküldött s jó példaadással köteles igazi tanítványává nem válhatott be, hol a szeretet mindent elfedez, hol a szolgáló nem nagyobb az ő uránál, a tanítvány az ő mesterénél; és a hol hüvelyébe kell vala rejteni fegyverét.

Nagy Sándor élettörténetéhez tartozik, hogy ő Kóuth-husár volt annak idejében, azután megnősült, ne-jétől elvált, visszament a papnöveldebe, és ottan annyira kiképezte magát, hogy megköszönte, ha választás nélkül bejuthatott a komjátszegi kicsiny papságba, a honnan később úgy bucsózott ki, hogy a számára kijelölt egy másik egyházba papul nem fogadtatván el; egy évig két szék közt pad alatt adminisztrátoroskodott, azután úgy jutott megint választáson kívül a n.-teremi papságba; mert egy szűkös jövedelmű eklezia nagyon is megisztelve érzi magát, ha választás nélkül is nyomorkodó papot nyerhet! Innen egy népszerű pártfogás alatt, a csókafalvi ekleziába sikerült felkapaszkodni; innen megint választáson kívül jött át Vadadba, a honnan végre lelépet, a mint ez az interpellációból is kivehető; ugyan a felebbiekben talán az is kivehető, hogy történetik papi állomás betöltése választáson kívül és a nélkül, hogy az eljárás törvénytelenység jellegét öltené magára?

(Vége köv.)

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1873. nov. 24-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

II. Tanács polgári ügyekben.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Karuly Gaurilla Tyifor Gyorgye e. som. vissz. i., Petrucz Szimeon e. som. vissz. i., Simon János Szász József s. t. e. 13 frt i., Sárosi Mária Maota György e. 300 frt biztosít. i., Borbáth Ferenczné Erdős Dániel e. som. vissz. Weinberger Pál Hart Herman e. bérlettől elmoz. i., id. Mőlik István Vulkán Nitza e. som. vissz. i., Bodor János Ambrus István e. 2 frt kártérít. iránt. Kozma István Kozma Gergely e. som. vissz. i., Hauptkora Catharina Kaszt Michael e. u. az Diamond Laeb Bara Gravilla és Moholean Dumitru e. 4 frt i., Diamond Laeb Moholean Filip és Moholean Dumitru ellen 38 frti. Ilyés Károly k. t. p. bíró által.

Bárbuly Jánosné Kelemen Máriának Kelemen Mihály e. molom tulajd. jog. i., Benkő László Hosszu Ferenczné Fekete Rózáia és Fekete János e. fekvő végrehajt. kiszak. i., Klünglien József és vendelinnek Csizsár Pál és neje e. belső telek i., Luczai Mihály Barcsay Ferenczné s. t. e. tulajdon jog elismerése i.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. bíró által.

Ilyés Péter sulyos testisértés, Dandos Ávrám erőszakos nemi közösülés, Porkuláb János tolvajság, Horvát Dávid sulyos test. sért., Komsa Pável tolvajság, Ben Juon lopás, Lovász Mihály suly. testisértés, Bogdán Dénes testi bizt., Bálint Márton testi sért., Kumea Dumitru testisértés iránt.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Ambrus József sikkasztás, Csokai Elek tolvajság, Gernon Mayer és társai u. a., Balázs Károly test. sért., Enyedi János bets. sért., Ciolanu János u. a., Sinka Simion testi sért., Luyda József testi sértés iránt.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Stojka Jovits becs sért., Bobes Tódor testi sértés, Moldován Paraszkiya becs. sért., Gírborean Juon testisértés, Csiki Mária becs. sért., Petru Puján testisértés, Plazer Ede ugyanaz, Décei Samuné becs. sért., Kozma Mihály testisért., Mán Juon ugyanaz, Kis Elek ugyanaz, Czamerer József becsületsértés, Marosán Kaiszan testisért., Bala Antal és t. lopás bűnügyek iránt.

Stoyka Antal k. t. r. b. által.

Konez Lajos testisértés, Kőszeghi József s. több társai rablás s emberölés, Czelejredian Juon s. t. e. közhivatalok köteleessége mulasztása, Popovics Salomia becs. sért., Borloiu Juon s. t. testisért., Cratium Clomente becsülets. sért., Csutak Gergely Lopás, Mán Juon ugyanaz, Hermann Mihály tulajdon biztons. Lázár Mózes s. t. tolvajság, Nagy Lázár becsületsértés, Csorog Parfemia ugyanaz, Schueider János ugyanaz, Major Iliáné s. t. testisértés, Major János s. társa testisértés, Alois Károly becsület. sértési bűnügye iránt.

Mégay Ferencz k. t. p. b. által.

Roska Istiarte gyújtás, Kozma Juon lui Dragits suly. test. sértés, Dávid Mihailla ugyanaz, Temé Jákób ugyanaz, Zélig Dávid Grünfide becs. bizt., Balog László

tulajdon bizt., Sater Sámuel becs. biztonság, Pap Indrej Petri becs. biztons., Takáts Zacharia s. t. testi bizt., Morár Tódor s. Vaszilika testi. bizt., Toma Josifu u. a. iránti pere.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Gruz István k. t. p. b. által.

Gr. Kemény Sámuel Pap Juon e. egy beltelek és szántó visszabocsátása, br. Bánfi Dániel Domian Tódor e. majorság term. telekállományért, ugyanannak Hecze-gan Angelina e. ugyanaz, Limboi erdőszabályozás, kir. kincstár Aalsó-Komana község e. határ tagosítás iránti p.

Bécsi tőzsdei árkelet

(Nov. 28)

5% metallique	68.70
5% nemz. államkölesön	73.75
1860. államkötvény	102.30
Bankrészvény	980.—
Hitelrészvény	22.575
London	113.30
Ezüst	108.75
Arany	5.37
Napoleon arany	9.06
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	75.50
" " " temesi	74.
" " " erdélyi	73.—
" " " horvát-slavon	75 50

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

Hirdetmények.

(92)

1—3

120,000 tallér ezüstbe, főnyeremény

Kisebb nyeremények 80,000, 40,000,

30,000, 20,000, 16,000, 2 a 12,000, 10,000,

2 a 8000, 2 a 6000, 5 a 4800, 13 a 1600,

55 a 1200, 126 a 800, 6 a 600, 2 a 480,

312 a 400, 312 a 200, 10 a 120, 367 a

80, és 34, 326 a 44, 40, 20, sat. ezüst tal-

lérban, tartalmazza az állam által engedélye-

zett és biztosított

nagy pénz sorsolás

amelyben összesen 2 millió 120,000 ezüst

tallér huzatik ki, néhány hónap alatt.

Az első húzás f. év december 17 és

18-án történik, melyekre: egy egész sors-

jegy ára 3 frt 50 kr o. é. egy fél sors-

jegy " 1 " 75 " o. é. egy negyed

sorsjegy 90 kr o. é.

Bérmentett levelekben beküldött készpén-

szért alóírt rögtön szolgál a kívánt sorsjegyek-

kei a legnagyobb titoktartás mellett, az ere-

deti sorsjegyeket rögtön megküldi bérmentve,

amelyekben a kihuzott listát és a netaláni

nyereményeket is legpontosabban.

Mielőbbi megrendelésekkel kéretnek alóírt

szerencsés bankárhoz fordulni.

Heckscher Zsigmond,

Hamburgban.

(93)

1—3

Haszonbéri hirdetmény.

Méltóságos közép gróf Teleki Domokos ur jószágai igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint ns. Tordamegyébe kebelezett m.-szengyeli birtoka 1874. april 24-től kezdődő 6 egymásutáni évekre haszonbérbe adatik. A birtok tagosítva van és áll

207 hold szántóból,

474 " kaszálóból,

544 " legelőből.

14 " nádasból,

11 " szőlőből,

35 " terméketlenből.

Lak- és gazdasági épületek 37 hold belsővel jó karban vannak.

Tűzelésre és gazdaságra szükségelt fát bérbeadó szolgáltat ki.

A korcsmárlási jog bérlőnek átadatik.

Bővebb felvilágosításokat a bérleményről és a bérszerződés feltételeiről nyerhetni ügyv. Z. Bodolla János irodájában Maros-Vásárhelyen.

Sz. 6650.—1873.

Arverési hirdetmény.

Maros-Vásárhely szabad királyi város közönsége folyó év és hó 8-án hozott közgyűlési határozata következtében, közárverés útján haszonbérbe lévő adandó az öt tulajdonosi jogon illető ezen sz. királyi város bel- és külterületén elfogyasztandó mindennemű pálinka, szesz és ezekből finomított italok kissébb, mint öt erdélyi vedret, vagy is egy alsó austriai akót tevő mértékkeli korcsomárlásának egészbeni, vagy esetleg a város 4 negyedében, negyedenként külön kizárólagos gyakorlati jogát 1874-ik év januárius hó 1-ső napján viradó éjjeli 12 órától kezdve, 1876-ik év december hó 31-ik napja éjjeli 12 óráig terjedő három évre, a legtöbbet ígérőnek, — az árverés napjául 1873. év decz. hó 10-ke délelőtt 9 óra, megtartási helyül pedig a polgármesteri iroda tűzetik ki.

Kikiáltási ár városnegyedenként 5000 frt, és az egészre nézve 20,000 frtban o. é., bálnatpénzül pedig ennek 10% állapított meg. Írásbeli ajánlatok az árverezés bezártáig elfogadtatnak.

Felszólíttatnak tehát a vállalkozni kívánók, hogy ha az árverezéshez személyesen akarnak hozzászólni, a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy folyó árfolyam szerinti hazai földtehermentesítési értékpapirokban magukkal hozni, ha pedig írásbeli ajánlatokat tennének, azt azokhoz csatolni s utóbbit 50 kros bélyeggel ellátni el ne mullasszák.

Az árverezési feltételek a hivatalos órák alatt a főjegyzői hivatalnál, bárki által megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatok a városi tanácshoz bérmentesen küldendők.

Maros-Vásárhelytt, 1873. november 15.

A városi Tanács.

(2—3)

(91)

Vizsgálatok meg mindent, s tartások meg a jót!

(88)

(3—6)

Számtalan esetekben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosak tanusítványai által kintetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhny-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek számárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb neimeiből a legszorgalmasabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitűnőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkassága, emésztésihiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerető betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr. kisebb üveg 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Maros-Vásárhelytt Bucher M. kereskedőnél, Aradon Tonts és társánál, ugy Prener W.-nél, Balásfalván Schissel. K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon Libitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Rekert gyógyszer., Gyulafehérvárt Boos K.-nál, Csikszereván Leicht F.-nél, Forgarason Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathmari I.-nél, Gy.-Szt-Miklóson Fröhlich F.-nél, Brasóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásárhelytt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Modgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csuttag és társánál, Segesvárt Teutsch I. B., Szamos-Ujvárt Csasz J.-nél, Temesvárt Weszely M.-nél és I. Peiher gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.

Dr. Miller móhny-nedve. Egy üvegtégely ára 50 kr.

Görscsök elleni óvbalzsam. Nagy üveg 1 frt 50. kis üveg 80 kr.